

MÅNADSBREV

ÅLANDS REPRESENTATION I HELSINGFORS

*Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors*

*Lena von Knorring,
specialsakkunnig i Ålandsfrågor*

SEPTEMBER 2023

Förord

Under ett års tid har jag nu haft förmånen att inneha ett av det mest inspirerande och givande uppdrag jag någonsin haft. Uppdraget som Ålands representant i Helsingfors var ett nytt uppdrag som jag tillsammans med lantrådet Veronica Thörnroos, hennes ministrar i regeringen, min förman Niclas Slotte, min kollega Lena von Knorring på representationen och övriga kollegor i förvaltningen fick möjlighet att bygga upp och utveckla. Ett nära samarbete har också utvecklats med riksdagsledamot Mats Löfström. Så här långt tycker jag att vi kommit igång väl men naturligtvis finns det fortsatt mycket att jobba vidare med.

Arbetet har skett såväl på plats i Helsingfors som hemma på Åland. Gamla kontakter och nätverk har återuppväckts, nya har knutits samtidigt som vi jobbat hårt med att lägga institutionella grunder för samarbetet mellan självstyrelsen och statsmakten. Målet har varit och är framöver att bygga en grund med goda personliga nätverk som kan lösa svårare utmaningar samtidigt som inarbetade formella kanaler ska underlätta det dagliga arbetet.

Det har varit en fantastisk resa och jag har blivit positivt överraskad över hur till synes små insatser kan ge positiva konkreta resultat för stunden och förhoppningsvis också långt framöver. Mottagandet i Helsingfors har till allra största del varit mycket tillmötesgående. Jag har mött intresserade människor såväl bland politiker som tjänstemän vid ministerierna. Viljan att föra konversation på svenska och hitta lösningar för att kunna kommunicera har varit en positiv överraskning, detta samtidigt som svenska språket i det finländska samhället i stort är ytterst pressat. Det har varit och är svårt för mig att få dessa två bilder att gå ihop men jag hoppas på att det första jag beskriver, den mera positiva inställningen, ska vara tecken på att en större förändring till något gott är på gång.

Under hösten kommer det huvudsakliga fokuset i arbetet på representationens att ligga på att etablera kontakter med den nya regeringens administration. Möten, träffar och diskussioner med statssekreterare och ministrarnas specialmedarbetare finns med som viktiga element i det arbetet. Förberedelser behöver också göras för att, när ett nytt lagting och en ny regering finns på plats i Mariehamn, skapa kontakter till riksdag och regering såväl formellt som på individnivå.

Jag har sagt det förut och jag säger det igen; Jag är innerligt glad och tacksam över att få representera och jobba för Åland på detta sätt! Stort tack till all er som jag haft förmånen att samarbeta med så här långt, jag ser verkligen framemot fortsättningen!

Nu kör vi vidare!

Helsingfors den 7 september 2023

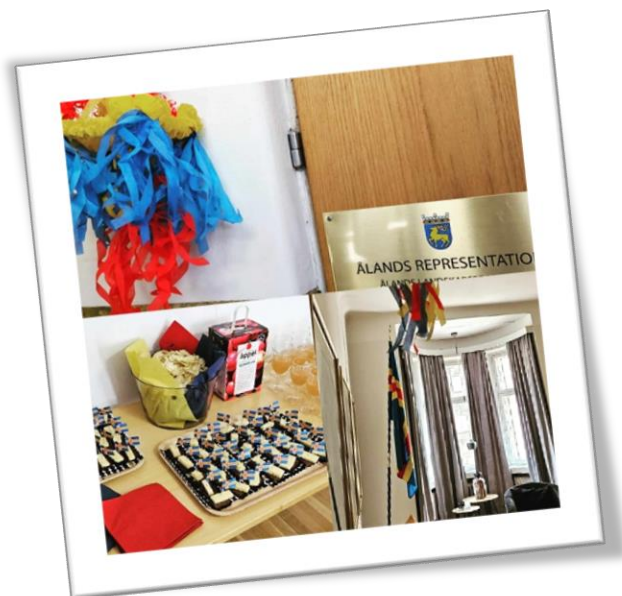
Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors

Hänt under sommaren

- Kursen för diplomater vid Utrikesministeriet, även kallad KAVAKU besökte Åland den 5–6 juni. På programmet stod information om Åland i olika former och besöket avslutades med ett besök till Sveriges konsulat på Åland och firande av Sveriges Nationaldag den 6 juni.

- Självstyrelsedagen den 9 juni uppmärksammades vid Ålands representation i Helsingfors med besök av 25 tjänstemän från de olika ministerierna.

Ålands representant och lagtingsledamot Ingrid Zetterman tog emot besökarna som bjöds på åländsk äppelmust, svartbröd, ost och chips.

- Den 10 – 11 juni deltog Ålands representant Johan Ehn i SFP:s partidagar i Tammerfors.

- SuomiAreena 2023 ordnades i Björneborg den 27 – 30 juni. Under onsdagen den 28.6 ordnades olika svenskspråkiga program. Från Ålands landskapsregering deltog en delegation bestående av vicelantrådet Harry Jansson, näringsminister Fredrik Karlström, infrastrukturminister Christian Wickström, lagtingsledamot Marcus Måtar och Ålands representant Johan Ehn.

Delegationen träffade också den nya Ålandsministern Anna-Kaisa Ikonen (Saml). Utöver det tog man del av programmet och nätverkade.

Hänt under månaden som gick

- Flera besök från statsförvaltningen har gjorts till Åland under juli och augusti, bl.a. Justitiekansler Tuomas Pöysti som på lantrådet Veronica Thörnroos inbjudan besökte Åland och landskapsregeringen den 14.8.
- Fyra av de finlandssvenska fonderna besökte Åland i samband med Regeneration Week vecka 33. Under måndagen den 14.8 träffade representanter för de olika fonderna Utbildnings- och kulturminister Annika Hambrudd. Fonderna som deltog i besöket var Brita Maria Renlunds Minne; vd Birgitta Forsström, Svenska Kulturfonden; vd Sören Lillkung, Konstsamfundet; kommunikationsdirektör Mary Gestrin, Svenska folkskolans vänner; kanslichef Johan Aura, Stiftelsen Tre Smeder; ombudsman Patrik Lerche.

Kultur. 23
Redaktör Petter Lohrätten Epost kulturen@alandstidningen.ax Tel 26 633

”Svenska språket en gemensam utmaning”

I bilden ser vi (uppe från vänster) riksdagsledamot Mats Löfström, Patrik Lerche (Tre Smeder), Sören Lillkung (Svenska Kulturfonden), Johan Aura (Svenska folkskolans vänner), (nere från vänster) Birgitta Forsström (Britta Maria Renlunds Minne), minister Annika Hambrudd, Mary Gestrin (Konstsamfundet) och byråchef Viveka Löhdahl.

Utbildnings- och kulturminister Annika Hambrudd fick besök av flera finlandssvenska kulturfonder under ReGeneration Week 2023. Självstyret var en av de frågor som diskuterades.

Den verkställande ledningen från Svenska Folkskolans vänner, Stiftelsen Tre smeder, Konstsamfundet, Svenska Kulturfonden och Brita Maria Renlunds Minne besökte Åland i samband med ReGeneration Week 2023.

Under besöket fick de lära sig om evenemanget och Åland. Representanterna från fonderna informerades av utbildnings- och kulturminister Annika Hambrudd (C) om det åländska självstyret, den pågående revisionen av självstyrelselagen och aktuella frågor om kultur och utbildning.

Besökarna passade på att informera om sina egna verksamheter.

– Vi hade möjlighet att föra mycket intressanta diskussioner om det aktuella läget i landet och på Åland. Man kan konstatera att gällande svenska språkets ställning i landet har vi många beröringspunkter där vi kan hitta gemensamma utmaningar och möjligheter, säger Annika Hambrudd i ett pressmeddelande.

Vid mötet närvarade även utbildnings- och kulturavdelningens chef **Niklas Stenbäck**, byråchef **Viveka Löhdahl**, Ålands representant i Helsingfors **Johan Ehn** och riksdagsledamot **Mats Löfström**.

Elias Dahlén

Foto: Pressmeddelande

- Riksförlikningsmannen Anu Sajavaara och förlikningsman för Åland Jukka-Pekka Tyni besökte Åland den 17–18 augusti.

- Besök till Ålands representation av 22 tjänstemän vid ministerierna den 22 augusti. I juni i samband med Självstyrelsedagen ordnades ett besök, men det visade sig vara så populärt så att man redan då avtalade om en fortsättning med nya möjligheter till besök. Tjänstemännen som besökte Ålands representation representerade olika ministerier och de fick information om representationens historia och nuvarande uppdrag. Besöken till representationen är ett försök att bredda kännedomen om

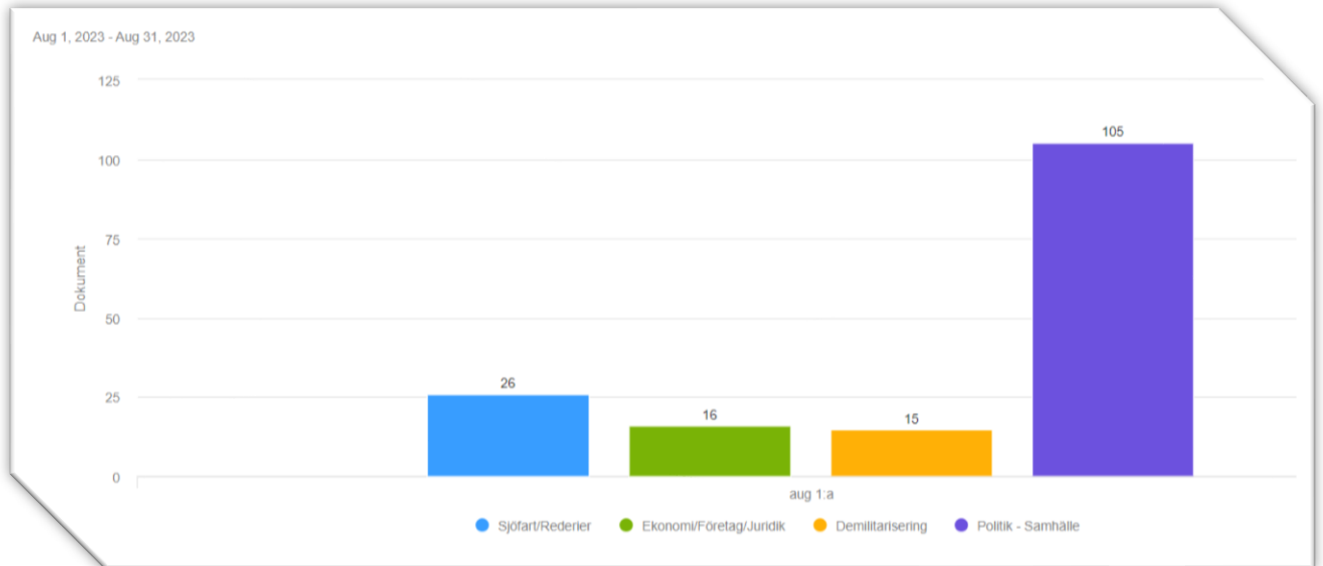

Ålands Självstyrelse och att synliggöra att Åland har en representation i Helsingfors. Genom att man har träffats är steget mycket kortare att ta kontakt i olika frågor.

Under arbete

- Söndagen den 15.10.2023 ordnas lagtings- och kommunalval på Åland. Planeringen för att kunna erbjuda möjlighet att förhandsrösta i höstens lagtings- och kommunalval vid Ålands representation och även i Åbo och Vasa fortsätter. Vid följande tidpunkter finns det möjlighet att förhandsrösta vid Ålands representation i Helsingfors vid Annegatan 22 A 3.
 - lördagen den 30.9 kl. 10-15
 - söndagen den 1.10 kl. 10-15
 - måndagen den 2.10 kl. 9-19
- **Information om Åland till blivande lärare.** Arbetet med att få lärarutbildningarna vid Åbo Akademi och Helsingfors Universitet att bli intresserade av Åland så att studerandena när de når arbetslivet ska ha en bra kunskap om Åland och kunna sprida den vidare till sina elever fortsätter. Ett planeringsmöte med nyckelpersoner med ansvar för lärarutbildningen vid Åbo Akademi har bokats.
- **Ålandsakademin** som riktar sig till tjänstemän vid ministerierna och andra som kan ha nytta av att fördjupa sig i Ålands självstyrelse planeras till den 21 – 22 september. Temat denna gång är Ålands beredskapssituation. Anmälningar till årets Ålandsakademi tas emot till och med fredagen den 8 september.
- Planering pågår för att **Ålandsdagen i skolan** ska få en fortsättning. Ålandsdagen i skolan planeras 2024 att hållas i samband med Nordens dag som uppmärksammas i skolorna fredagen den 22 mars 2024.

Åland i finländsk media augusti 2023

Källa: Meltwater

Vad har de finländska nyheterna handlat om under augusti som berör Åland och där Åland omnämns?

Den politiska nyhetsrapporteringen har varit livlig och har handlat om förtroendet för regeringen i och med att det framkommit tidigare rasistiska uttalanden av finansminister Riikka Purra och näringsminister Ville Rydman. I väntan på att riksdagen inleder sin höstsession och behandlingen av statsrådets meddelande om likabehandling i riksdagen i början av september har SFP hamnat i en vågmästarroll. I och med att SFP ordnade sitt partimöte på Åland den 28–29 augusti har Åland fått synlighet i medierna när de rapporterat om hur SFP tänker ställa sig gällande förtroendet för regeringen.

Nedan presenteras några exempel på artiklar och innehåll sorterat under rubrikerna Politik och samhälle, Demilitarisering, Ekonomi/Företag/Juridik samt Sjöfart/Rederier.

Politik och samhälle (105)

En stor del av alla artiklar som rör politik och samhälle har handlat om förtroendet för regeringen med anledningen av de rasistiska uttalanden som tidigare gjorts av två sannfinländska ministrar och som nu utmynnat i att Statsrådet tagit fram ett meddelande om likabehandling, jämställdhet och icke-diskriminering.

- Statsrådets meddelande om likabehandling, jämställdhet och icke-diskriminering som offentliggjordes den 31 augusti och som gavs till riksdagen den 6 september med omröstning den 8 september har granskats i medierna utgående från i de olika partiernas syn på saken. Stort fokus har satts på SFP i och med partiets vågmästarroll i regeringen. Eftersom SFP ordnade sitt sommarmöte på Åland den 28–29 augusti har Åland i och med detta fått stor synlighet i medierna.
- Ålands riksdagsledamot Mats Löfström som hör till den Svenska riksdagsgruppen ser helst att SFP är med då demilitariseringsfrågorna kommer att avhandlas i regeringen. (HBL och Verkkouutiset 27.8.)
- I och med SFP:s stora roll i regeringssammanhållningen har detta även syns i insändarspalterna i Ilkka Pohjalainen den 15 och 17.8. Man menar att finskspråkiga diskrimineras på Åland och att SFP gör sig skyldiga till diskriminering på de områden där de har makten.
- Iltalehti rapporterade den 28.9 om det kommande lagtings- och kommunalvalet på Åland som ordnas den 15 oktober.
- Insändare i HBL 19.8 av Leif Holländer: "Hur ska demokratin vidmakthållas i Finland?"
- Sia Spiliopoulou-Åkermark, direktör för Ålands Fredsinstitut skrev med anledning av Hiroshimadagen att "Finland har tillfälle att främja kärnvapenedrustning". (HBL 5.8)
- Fredrik Sonck, vd för Ålands Radio & TV intervjuas i HBL 5.8 om rollen i att möjliggöra för andras diskussioner i en fungerande offentlighet. Han menar att Åland och Svenskfinlands offentligheter skiljer sig åt.
- Helsingin Sanomat tar i sin ledare 3.8 upp det faktum att nativiteten i Finland är kraftigt nedåtgående. Enligt Statistikcentralen föddes under perioden januari – juni 21 200 barn i Finland och detta är en sänkning med över 1000 barn under samma

tid året innan. I fjol föddes inte några barn alls i följande kommuner: Kumlinge, Sottunga, Vårdö och i Pelkosenniemi i Lappland.

Demilitarisering (15)

- I månadsskiftet rapporterade flera medier om att Utrikesministeriet utreder Ålands demilitariserade status. Tjänstemännen vid UM ska klargöra Ålands folkrättsliga ställning. (HBL 2.8.)
- Sakari Aaltonen frågar sig i en insändare i HBL den 8.8: "Konsulatet i Mariehamn, en hämnd?" Med bakgrund i Utrikesministeriets pågående Ålandsutredning frågar sig skribenten om Finland faktiskt kan bindas av ett fördrag vars part inte längre existerar?
- Kolumn om Ålands demilitariserade status av Alpo Rusi i Turun Sanomat 30.8.
- Gästskribent Jukka Tarkka skriver i Etelä-Suomen Sanomat 31.8 att experter i folkrätt funderar kring Ålands särställning och vad det skulle kunna innebära för Finlands rykte som rättsstat om man försöker ogiltigförklara de internationella avtalen om Ålands särställning.
- Information om Europadagen och seminarier som ordnades i Åbo under tiden 30.8–1.9, där man diskuterade Europa i förändring. Under onsdagen den 30.9 togs Ålands och Krims självstyrelse upp till diskussion. (e-pressi 16.8)
- Ålandsexemplet: I en ny undersökning gjord av emeritus professor i internationell rätt Lauri Hannikainen framkommer att Finland behandlades oskäligt efter fortsättningskriget och att Viborg vid fredsförhandlingarna i Paris kunde ha getts samma självstyrande ställning som Åland. (Iltalehti 23.8)
- Artikel om demonstrationerna som har pågått varje dag utanför det ryska konsulatet i Mariehamn från och med att Ryssland inledde sitt anfallskrig i Ukraina (Vasabladet och ÖT 31.8)

Ekonomi/företag/juridik (16)

- Affärsmannen Anders Wiklöf körde mot rött trafikljus och fick böter. Att bötessumman blev hela 60 000 euro intresserade många medier. (HBL 13.8, Sportti.com, MTV.fi 14.8, Ilta-Sanomat 17.8.)
- Två reportage handlar om Anders Wiklöfs konstsamling och hans planer på att grunda en stiftelse för sin konstsamling. (Turun Sanomat 22.8, Ilta-Sanomat 29.8)
- Miljökonsekvensbedömningen för Flexens planerade vätgas- och ammoniakfabrik i Karleby har publicerats. (Yle 24.8.)
- Amapola Flyg som bland annat flyger ruten Stockholm-Mariehamn-Åbo ändrade namn till populAir i augusti.
- Bostadsaktiebolagen står inför en stor reform och meningen är att förteckningar över alla aktieägare ska registreras i Lantmäteriets nya digitala bostadsdatasystem. HBL konstaterar i sin artikel 29.8 att på vissa håll är andelen husbolag som lämnat in uppgifterna ännu väldigt liten. I slutet av juli var det endast fyra husbolag på Åland som hade lämnat in de uppgifter som reformen kräver.

Sjöfart/Rederier (26)

- En "nära ögat-situation" inträffade då Viking Grace och en skärgårdfärja var 15 meter ifrån att kollidera (Turun Sanomat, Länsi-Uusimaa, Satakunnan Kansa, Iltalehti, 14.8, Demokraatti, Maaseudun Tulevaisuus, MSN, 15.8)
- Det går bra för de åländska rederierna, både Rederi ab Eckerö och Viking Line räknar med bättre resultat än man tidigare beräknat. (HBL, Arvopaperi 25.8)

Uppgifterna om Åland i media är sammanställd av Lena von Knorring vid Ålands representation i Helsingfors. Källa: Meltwater.